

PETTERI KONTILA

Katiskalla on perinteitä myös talvikalastuksessa. Kokeilimme viime talvena uudentyyppisten koottavien katiskoiden pyytävyyttä ja käytännöllisyyttä talviolosuhteissa. Pyynti keskittyi lähinnä mateiden pyyntiin, mutta saaliiksi saatiin muutakin veden elävää.

Kaikissa katiskoissa oli yksinkertainen ja selvästi avautuva rakenne. Vain Simpukka-malli oli muodoltaan selvästi poikkeava, puolipyöreä ja pallomainen. Havaksen harvuus oli 13–20-millistä ja värivalikoima kattoi mustan, vihreän ja kirkkaanpunaisen. Kaikkien katiskoiden havas oli kudotua monisäikeistä polyeteeniä.

ENSIMMÄINEN KOENTAKERTA

Ensimmäinen koekatiskojen koenta suo-

UUTTA AJATUSTA Koottavat KATISKAT

Katiskoiden kokeilujaksoksi muodostui talven jääolosuhteista joutuessa noin kaksi ja puoli kuukautta, tammikuun alusta maaliskuun puoleen väliin. Katiskat aseteltiin pyyntiin entuudestaan tunnetulle mateiden kutupaikalle, josta oli karttunut pyyntikokeuksia rutkasti aiemmilta vuosilta. Pyyntipaikan valinta oli helppo, sillä paikalle ei tulisi muiden kalastajien pyydyksiä. Koe saataisiin tehtyä kaikessa rauhassa.

Katiskat aseteltiin pyyntiin tammikuun 2006 alussa noin parikymmentä senttiä vahvalta jäältä käsin. Pyyntipaikalla oli syvyyttä noin 1,5 metriä ja pohja tasaista lahna-ruohon verhoamaa savikkopohjaa. Pienen saaren kainalossa oleva lahden pohjukka oli oivallinen madepaikka ja optimaalinen kokeelle.

ja Rampo. Katiskoista kaksi, Lokka ja Teho, oli varustettu tuplaneluilla. Kahdessa muussa oli yksi nielu. Kahteen avantoon asetettiin pyyntiin verrokiksi perinteinen yksineluinen rautalankakatiska yhdessä kahden koekatiskan kanssa. Kolmannessa avannossa oli vertailun vuoksi pyynnissä muutama merta.

Katiskat aseteltiin pyyntiin aitaverkot vastakkain. Se varmistaisi, että molempiin suuntiin kääntyvät kalat päätyisivät katiskaan, mikäli se niitä miellyttäisi. Pyyntiin asettelun jälkeen katiskat jätettiin odottelemaan mateiden tuloa.

Katiskojen runkolanka oli perinteisen katiskan kaidelankaa paksumpaa ja muovilla päällystettyä. Kaidelangat olivat joko lenkeillä tai hakasilla kiinni toisissaan muodostaen katiskan kokoon taittuvan rungon.

ritettiin kolmisen viikkoa ennen oletettua kutuhetkeä ja kalojen vilkkaampaa liikkumista kutualueella. Olin aiemmin tammikuussa käynyt kurkistamassa katiskoihin kairan reiästä, jotta alueella liikkuvia kaloja ei karkotettaisi tuuraamalla avantoja suotta auki. Koekurkistelun aikana eri katiskojen pyytävyyttä ei voinut arvioida, niinpä tarkempi arvio jäi ensimmäisen varsinaisen koentakerran varaan.

Ensimmäisellä koentakerralla mateita tuli vähän, mutta pieniä eroja pyytävyydessä kuitenkin oli. Lokka näytti saalistaneen parhaiten. Se oli toinen kokeessa olevista kaksineluisista malleista ja kooltaan suurin. Muiden kokeessa olleiden katiskojen pyytävyydessä ei ollut suurta eroa. Yhdessä verrokkina olleessa perinteisessä rautalankakatiskassa oli myös hyvin matei-

KATISKAT PYYNTIIN

Käytimme koepyyntissä neljää erityyppistä saman valmistajan koottavaa katiskaa. Mukana olivat Lokka, Teho, Simpukka

Käytimme koepyyntissä neljää erityyppistä saman valmistajan koottavaa katiskaa. Mukana olivat Lokka, Teho, Simpukka ja Rampo. Katiskoista kaksi, Lokka ja Teho, oli varustettu tuplaneluilla.

Kokeessa KOOTTAVAT KATISKAT

TUOTEKUVAT KIVIKANGAS OY

► LOKKA

35 euroa

Koko: 70 x 100 cm, korkeus 50 cm

Paino: 3,1 kg

Havaksen silmäharvuus: 18 mm

Väri: Vihreä

Lokka on kaksinieluisen, suorakaiteen muotoinen perinteistä katiskaa muistuttava pyydys. Molemmissa nieluissa on pohjalta ja nielun yläosassa kynnyks. Etunielu on avoimempi, peränielu on säädettävä ja selvästi pienempi. Katiskan tyhjennys tapahtuu vetoketjulla suljettavasta aukosta.

+ Hyvä pyyntiteho

+ Selväpiirteinen, kaksinieluisen rakenne

- Vetoketju herkkä rikkoontumaan pakkasella

► TEHO

29,50 euroa

Koko: 70 x 100 cm, korkeus 48 cm

Paino: 2,5 kg

Havaksen silmäharvuus: 13 mm

Väri: Punainen

Teho on toinen kokeessa olleista kaksinieluisista malleista, jossa on muita selvästi tiheämpi havas. Teho kunnostautui koepyyntissä pienempien kalojen pyydyksenä. Kalojen tyhjennystä varten se avataan salvan kautta kokonaan auki.

+ Erinomainen täykalojen pyyntiin

+ Kevyt ja hyvä käsiteltävyys

- Ei aitaverkkoa

► SIMPUKKA

27 euroa

Koko: Halkaisija 75 cm, korkeus 40 cm

Paino: 2,7 kg

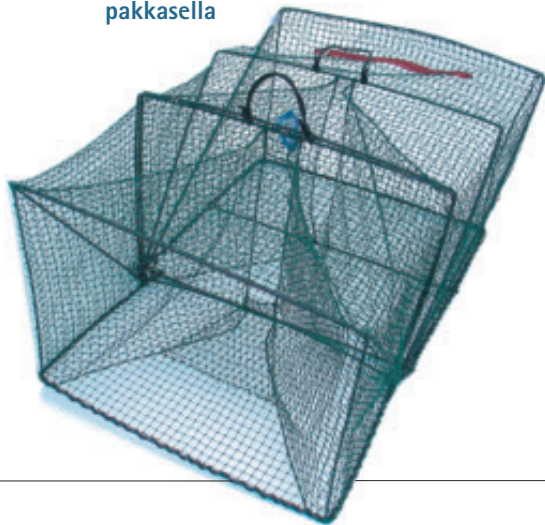
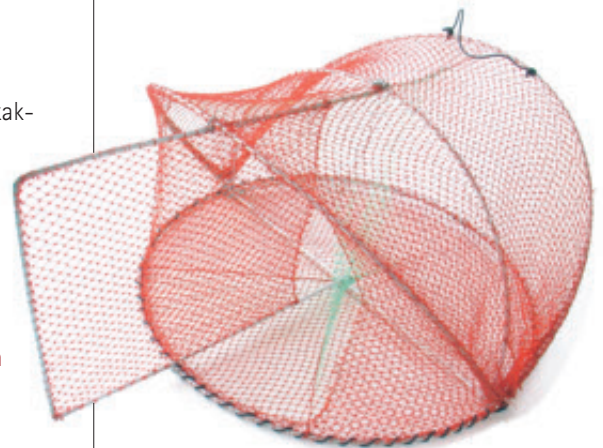
Havaksen silmäharvuus: 13 mm

Väri: Punainen

Kokeessa olleista katiskoista erikoisimman näköinen, puolipallon muotoinen ja yksinieluisen. Katiska painuu kasaan sateenvarjon kaltaisesti. Nielu on kudottu kahdesta eri havaksesta, etuosa on paksumpaa polyeteeni-havasta ja loppuosa ohutta kirkasta monofiliaa. Nielu jäljittelee eräällä tavoin perinteistä rysän lankanielua.

+ Kevein malli

+ Helppo kasata

ta. Punaisesta verkosta valmistettu Teho oli saalistanut yllätykseksemme parhaiten ahvenia ja särkiä, joita oli katiskassa joidakin kiloja. Mateita ei katiskasta löytynyt ainuttakaan.

PYYNTIÄ KUDUN TIIMELLYKSESSÄ

Toisella koentakerralla oltiin liikkeellä Martinpäivän seutuvilla, mikä Savon korkeuksilla on yleensä mateenpyynnin ja tietysti kudun kannalta otollisinta aikaa. Koenta suoritettiin perinteisesti nostamalla kaikki pyydykset jälle, jolloin saalismäärien vertailu oli helppoa.

Toisen koentakerran tulos oli ensimmäisen kaltainen. Lokka veti pisimmän korren

Kasaan taittavat katiskat mahtuvat pieneen tilaan ja niiden käyttö on vaivatonta.

ja pyyti selvästi muita katiskoja paremmin. Myös yhdessä perinteisessä rautalankakatiskassa oli mateita hyvin. Kookkaimmat mateet olivat koepyyntijaksolla reilun parin kilon painoisia. Myös tällä kerralla Teho pyydysti parhaiten pienempiä kaloja. Katiska oli lähes täynnä pulleita mateen mädillä lihoneilla särkiä ja ahvenia. Joukkoon mahtui myös muutama pikku madekin.

Katiskoista Simpuikka oli pyyntitehoiltaan ainakin näin talviolosuhteissa vaatimattomin, vaikka silläkin mateita saatiin. Perinteistä yksinieluisesta katiskaa muistuttava

Rampo oli pyyntitehoiltaan tavanomaisten rautalankakatiskojen tasoa.

KOLMAS KOENTAKERTA

Päätimme koepyyntin maaliskuun puolessa välissä. Myös viimeisellä koentakerralla tulokset vastasivat edellisiä. Mateen kudun päätyttyä särkiä oli odotetusti lähes jokaisessa katiskassa. Teho oli kylläkin pyytänyt niitä selvästi eniten. Tähän on varmasti vaikuttanut pyyntitehon lisäksi myös tiheä havas. Myös havaksen värinä käytetty kir-

▶ RAMPO

22,50 euroa

Koko: 70 x 80 cm, korkeus 50 cm

Paino: 2,7 kg

Havaksen silmäharvuus: 20 mm

Väri: Musta

Rampo muistuttaa tavallista yksinie-luista katiskaa, vaikka onkin muodoltaan lähes kuutio. Se sopii malliltaan ja muo-doltaan isomman kalan keväiseen kutu-pyyntiin, vaikkapa hauelle tai lahnalle. Väljä nielu helpottaa isommankin hauen uintia sisälle.

- + Yksinkertainen peruskatiska
- + Sopiva hauen kutupyyntiin
- Ei sovellu pikkukalojen pyyntiin

kas punainen on voinut vaikuttaa houkut-televasti. Kokeen päättyessä koekatiskat olivat ehjiä. Lokka-mallin yksi vetoketju oli päässyt rikkoutumaan.

Koottavien ja kasaan taittuvien katiskoiden käyttö oli vaivatonta. Ne mahtui- vat pieneen kuljetustilaan, ja niiden hyvä pyytävyyden oli jopa pienoinen yllätys. Vaikka katiskoiden pyyntiteho vaihteli, ne saalis- tivat ominaisuuksiinsa ja kokoonsa nähden kohtuullisen hyvin. Teho ja Lokka erottui- vat muista edukseen hyvän pyyntitehon- sa puolesta.

SAALIS TALTEEN VETOKETJUN AVAUKSELLE

Lokka-mallissa oli erikoinen ratkaisu ka- tiskan tyhjennykseen. Saalis saadaan pois avaamalla tyhjennysaukon ympärille asetet- tu vetoketju. Muissa katiskamalleissa kalat otettiin hakasen avulla avattavan reunan tai kokonaan aukeavan sivun kautta.

Lokan vetoketju toimi muutoin hyvin, mutta toisella koentakerralla vallinnut kova pakkanen jumiutti ketjun. Valmistaja ilmoitti uusineen vetoketjumallin, ja sen pitäisi nyt toimia moitteettomasti. Myös muiden katiskojen lukitus- ja hakas-me- kanismeja on uusittu.

KEVYTTÄ JA VAIVATONTA

Katiskojen materiaalina käytetty polyeteeni kestää myös piisamat, jotka yleensä puhkai- sevat tavalliseen havaspyydykseen pakorei- än. Kokeessa olleiden katiskojen paksumpi havas estää piisamien tihutyöt.

Koepyydyksissä olevassa havaksessa ka- lat eivät hankautuneet eikä suomuja irron- nut yhtä herkästi kuin perinteisissä rau- talankakatiskoissa. Katiskojen käsittely oli

Kasassa on ja pysyy

Kaikkien kokeessa olleiden katiskojen pyyntikuntoon laitto tapahtui saman- tapaisesti, joko nostamalla tai vetä- mällä osat ja runko auki.

Tämän jälkeen osat lukittiin toisiin- sa erillisillä kiinteillä rungossa olevilla hakasilla. Katiskojen koossa pysyminen arvelutti kokeen aikana, mutta yhtään haaveria, eli katiskan kasaan painu- mista tai aukeamista, ei sattunut.

myös perinteisiin katiskoihin verrattuna mukavampaa ja kevyempää.

Varastointi ja kuljetus hoituvat vaivatto- masti, sillä katiskat menevät helposti kasaan ja vaativat näin vain vähän tilaa. Koepyynti- katiskat kulkivat näppärästi moottorikelkan ahkiassa pyyntipaikalle muiden kalastus- välineiden ohessa. Myös katiskojen puh- distus ja pesu onnistuvat vaivatta, esimer- kiksi painepesurilla. Pestessä ne on syytä olla taitettuna kasaan, jolloin ne kestävät hyvin pesurin ja harjaamisenkin. Tämän vuoden mallistossa koekatiskojen nieluja on muun muassa muotoiltu aavistuksen pyöreämmiksi ja kehikoiden rakennetta on vahvistettu. ■

TIEDUSTELUT:

Kivikangas Oy, puh. (06) 781 2900

www.kivikangas.fi

VAIN
PARASTA

suomalaiselle miehelle

TM

TM Rakennus-
maailma

VM

Metsästys
Kalastus

GRA
30v

ENE

Kippari

Tilaa huippulehdet tutustumishintaan:
www.kuvalehdet.fi/miehet

PS.
Katso upeat
kestotilaajan
edut!